

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI

OPOSDRU

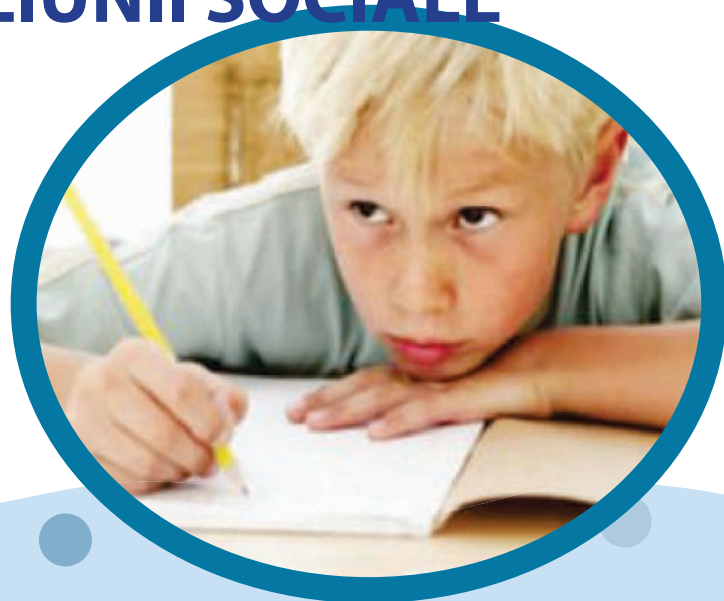

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
CERCETĂRII
ȘI SPORTULUI

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial
Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013 (ID 41523) **Investește în oameni!**

DEZVOLTAREA COMPETENȚELOR CHEIE – PREMIȘĂ A INCLUZIUNII SOCIALE

BROȘURĂ de INFORMARE

OBIECTIV GENERAL

- Îmbunătățirea competențelor cheie în învățământul primar prin crearea/testarea/pilotarea și implementarea unui program educațional integrat, în vederea creșterii calității la nivel de sistem.

Durata proiectului: decembrie 2009 – decembrie 2012

Parteneri în proiect:

- Inspectoratul Școlar Județean **Alba**
- Inspectoratul Școlar Județean **Călărași**
- Inspectoratul Școlar Județean **Constanța**
- Inspectoratul Școlar Județean **Dâmbovița**
- Inspectoratul Școlar Județean **Galați**
- Inspectoratul Școlar Județean **Harghita**
- Inspectoratul Școlar Județean **Ilfov**
- Inspectoratul Școlar Județean **Maramureș**
- Inspectoratul Școlar Județean **Sibiu**
- Inspectoratul Școlar Județean **Suceava**
- Educationg for an open society (EOS)
- Infomedia PRO
- Didactica Publishing House
- SC KFB Consult SRL
- ISSA Magyarország Nonprofit Kft (ISSA Hungary Nonprofit Limited Liability)

OBIECTIVE SPECIFICE (OS):

1. Identificarea factorilor care influenează formarea/dezvoltarea competențelor cheie în învățământul primar;
2. Dezvoltarea competențelor de citit-scris prin crearea/testarea unui pachet de măsuri organizatorice curriculare;
3. Îmbunătățirea tehnicilor de lectură ale elevilor;
4. Dezvoltarea competențelor profesionale pentru 800 de persoane – formatori, manageri școlari, cadre didactice;
5. Dezvoltarea unei comunități educaționale virtuale;
6. Dezvoltarea și pilotarea unui sistem de parteneriat public-privat;

Prin crearea cadrului metodologic, proiectul propune:

- restructurarea cadrului de referință la nivel național;
- identificarea nevoilor de lectură ale copiilor;
- noutățile în didactica citit-scrisului;
- dezvoltarea competențelor profesionale ale diferitelor categorii profesionale;
- diverse categorii profesionale vor beneficia de programe de formare.

DESCRIEREA PROIECTULUI

Componenta nr. 1

- *Parteneriate interinstituționale*

Componenta nr. 2

- *Realizarea unui studiu de diagnoză privind formarea competențelor de citit-scris*

Componenta nr. 3

- *Crearea și pilotarea instrumentelor suport pentru facilitarea formării competențelor de citit-scris în învățământul primar*

DESCRIEREA PROIECTULUI

Componenta nr. 4

- *Formarea cadrelor didactice, a directorilor, inspectorilor, decidenților în aplicarea politicilor publice*

Componenta nr. 5

- *Pilotarea programului integrat, colectarea feedback-ului și definitivarea programului*

Componenta nr. 6

- *Diseminarea rezultatelor obținute prin pilotarea programului integrat - bune practici*

Componenta nr. 7

- *Informare și publicitate*

REZULTATE ANTICIPATE

Proiectul își propune să realizeze o radiografie a cauzelor și, totodată, printr-o abordare integrată, să construiască, să piloteze/ implementeze planuri de măsuri strategice, coerente, integrate, care să vizeze toți factorii cu impact în acest domeniu.

Componenta 1.1.

- Elaborarea unei metodologii de dezvoltare a parteneriatului public-privat și instituționalizarea unor proceduri, mecanisme și sisteme de comunicare și interacțiune între instituțiile publice și actorii privați din domeniul resurselor educaționale;
- Constituirea Comitetului Național Interinstituțional pentru sprijinirea competențelor de citit-scris (comitete locale) formate din actori publici și privați cu responsabilități în domeniu.

REZULTATE ANTICIPATE

Componenta 2.1.

- Un studiu de diagnoză care să reflecte: factorii care influențează succesul/ insuccesul școlar în învățământul primar; nevoia de lectură a școlărilor; impactul curriculumului, al manualelor școlare, al instrumentelor evaluative asupra formării competențelor de citit-scris; dificultăți de lectură, atât pentru copiii aparținând majorității, cât și minorităților naționale; reflectarea noilor educații în conținutul manualelor și al altor suporturi de lectură; nevoia de formare a cadrelor didactice în domeniul didacticii citit-scrisului.

Componenta 3.1.

Seturi de criterii psihopedagogice pentru crearea de resurse educaționale;

- metodologie de stimulare a lecturii în învățământul primar;
- resurse educaționale specifice pentru stimularea lecturii;
- cărți cu CD pentru începători;
- CD-uri educaționale;

REZULTATE ANTICIPATE

Componenta 4.1.

Curs de formare acreditat pus la dispoziția CCD-urilor;

- pentru inspectori pentru învățământul primar/preșcolar; învățători; directori de școli; formatori abilitați să deruleze cursuri de formare; responsabili la nivel național/membri ai comisiei naționale de specialitate;

Componenta 5.1.

Aproximativ 7000 de elevi beneficiari ai resurselor educaționale pilotate în școli

- un document de politici focalizat pe modificări de sistem (curriculum, timp alocat lecturii, politicilor de suport, îmbunătățirii manualelor școlare și a evaluării); studiu de impact.

REZULTATE ANTICIPATE

Componenta 6.1.

Un site destinat inovării didactice și promovării bunelor practici;

ghiduri pentru fiecare categorie, după cum urmează:

- ghid destinat cadrelor didactice privind utilizarea resurselor educaționale;
- ghid pentru predarea limbii române/materne pentru minorități;
- ghid pentru promovarea lecturii în viața cotidiană;
- ghid destinat evaluatorilor și utilizatorilor de manuale;
- ghid cuprinzând criteriile de evaluare a mijloacelor didactice;

Componenta 7.1.

O conferință de lansare și o conferință finală de diseminare a rezultatelor proiectului;

- broșuri de informare, de promovare a lecturii, postere, alte materiale promoționale de încurajare a lecturii (calendare, semne de carte etc.);
- aproximativ șase seminarii/ mese rotunde de consultare și informare privind problematica proiectului.

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Proiectul este conceput pentru a asigura implementarea la scară națională a modelului pilotat în cadrul celor zece județe. Prin metodologia creată, (curriculum, modele evaluative, ghiduri suport, resurse educaționale special create pentru a stimula lectura, site cu resurse inovative, școli, inspectorate școlare etc.), vor avea la dispoziție un cadru coerent, care va produce efecte în sistemul de învățământ, atât în mediul urban, cât și în cel rural.

Proiectul are în vedere respectarea egalității de șanse. În cadrul proiectului vor fi oferite oportunități egale de participare a persoanelor indiferent de sex, reprezentanți ai grupurilor etnice, religioase etc. Doi dintre parteneri vor participa la pilotarea programului în comunități cu minorități naționale. Proiectul este fundamentat pe principiul parteneriatului și dezvoltării durabile, contribuind în mod esențial la consolidarea egalității de șanse, atât la nivel regional, cât și la nivel național.

SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

Proiectul propus este fundamental în asigurarea unui învățământ de calitate, contribuind la eficientizarea sistemului de învățământ prin contribuția pe care o are în îmbunătățirea competențelor cheie de citit scris. Totodată, proiectul răspunde dezideratului exprimat în Cadrul Strategic Național de Referință 2007-2013 pentru reducerea diferențelor dintre zonele rurale și urbane, asigurarea de servicii educaționale mai accesibile și sisteme de informare mai bune.

Existența și funcționarea parteneriatului la nivel național construiește capacități regionale de acțiune uniforme conducând pe termen lung la diminuarea disparităților dintre urban și rural.

FACTORI DE INFLUENȚĂ AI DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR DE CITIT-SCRIS ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR. STUDIU DE DIAGNOZĂ

Unul dintre obiectivele specifice ale proiectului Dezvoltarea competențelor cheie – premisă a incluziunii sociale este identificarea factorilor care influențează formarea și dezvoltarea competențelor cheie, cu precădere cele de citit-scris, ale elevilor din învățământul primar. Studiul de diagnoză realizează o radiografie a sistemului de învățământ primar din România pentru a identifica factorii care determină succesul, respectiv eșecul școlar al elevilor din acest ciclu de învățământ. Cunoașterea cât mai detaliată a modului de acțiune a acestor factori este absolut necesară pentru fundamentarea unor politici educaționale bine ținute, care să asigure creșterea calității globale a procesului educațional. Este de necontestat faptul că impactul nivelului de performare a școlărilor în acest ciclu de achiziții fundamentale și de dezvoltare a competențelor cheie se răsfrânge apoi asupra întregii cariere școlare și, pe mai departe, asupra întregii vieți a indivizilor.

Studiul de față nu este unul exhaustiv, iar limitările legate în principal de timpul alocat realizării au impus focalizarea pe acele aspecte care sunt mai puțin relevate în alte studii de anvergură mult mai mare. Astfel, el urmărește în principal două scopuri:

1. să furnizeze date și informații despre situația curentă în domeniul dezvoltării competențelor de citit-scris – punctul focal al proiectului Dezvoltarea competențelor cheie – premisă a incluziunii sociale. Aceste date și informații vor constitui baza de comparare pentru datele și informațiile colectate pe parcursul și ulterior pilotării intervențiilor proiectate și a materialelor didactice dezvoltate în cadrul proiectului.
2. să fundamenteze intervențiile specifice și să ofere informații relevante pentru dezvoltarea materialelor didactice din proiect.

Obiectivele specifice ale studiului sunt:

- a) Trecerea în revistă a factorilor relevanți care determină succesul școlar în învățământul primar din România, așa cum reiese din studii și cercetări recente;
- b) Analiza modului de abordare generală a dezvoltării competențelor de citit-scris în învățământul primar din România;
- c) Identificarea strategiilor și metodelor didactice de formare/ dezvoltare și evaluare a competențelor de citit-scris la care se recurge cel mai frecvent;
- d) Identificarea tipurilor de materiale didactice utilizate în vederea dezvoltării competențelor de citit-scris;

FACTORI DE INFLUENȚĂ AI DEZVOLTĂRII COMPETENȚELOR DE CITIT-SCRIS ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR. STUDIU DE DIAGNOZĂ

- e) Prezentarea unor exemple de bune practici în dezvoltarea competențelor de citit-scris și încurajarea lecturii la elevii din ciclul primar;
- f) Identificarea nevoilor de dezvoltare profesională a cadrelor didactice în ceea ce privește didactica citit-scrisului.

Subscriind-se scopului și obiectivelor studiului de diagnoză, metodologia de cercetare și-a propus să contribuie la colectarea informațiilor și datelor care să permită cercetătorilor să răspundă la următoarele întrebări:

1. Care sunt practicile didactice existente în sistemul educațional, cu precădere în cele 10 județe pilot, care definesc formarea și dezvoltarea competențelor de citit-scris în învățământul primar?
2. Care dintre practicile didactice existente ar trebui promovate la nivelul sistemului educațional și care dintre practicile didactice existente ar trebui schimbate/îmbunătățite pentru a influența pozitiv formarea competențelor de citit-scris?

Pentru a găsi răspunsuri cât mai complexe la aceste întrebări, am recurs la analiza de documente (programe școlare, rapoarte și studii relevante) și am realizat o anchetă în rândul cadrelor didactice (institutori și învățători din școlile pilot, precum și așa-numiți învățători-resursă) și al inspectorilor școlari pentru învățământul primar.

În urma constatărilor și concluziilor formulate pe baza analizei și interpretării informațiilor colectate, studiul oferă o serie de recomandări pentru Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului (referitor la curriculum, programul școala după școală, manualele școlare, criteriile de evaluare a școlilor cu clasele I-IV, criteriile de evaluare a performanței învățătorilor / institutorilor), inspectorilor pentru învățământ primar (referitor la activitățile metodice, inspecțiile tematice, monitorizarea proceselor de dezvoltare a competențelor de citit-scris), școlilor (directorilor, precum și institutorilor și învățătorilor) și furnizorilor de formare (inițială și continuă).

METODOLOGIA PRIVIND ORGANIZAREA ACTIVITĂȚILOR DE STIMULARE A LECTURII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR – SCURTĂ PREZENTARE

Metodologia privind organizarea activităților de stimulare a lecturii în învățământul primar, un produs al proiectului **Dezvoltarea competențelor cheie – premisă a incluziunii sociale**, este un document cadru care să ghideze echipa de management din școli și profesorii din ciclul primar în demersul organizațional care să poziționeze lectura privilegiat.

Având în vedere noua lege a educației, s-au făcut demersuri pentru a corela actuala metodologie cu o altă metodologie elaborată recent, cea de organizare și derulare a programului *școala după școală*, care va include un interval destinat lecturii, cu asigurarea unor condiții specifice.

Metodologia privind organizarea activităților de stimulare a lecturii în învățământul primar definește lectura ca procesul de **construire a sensului prin interacțiunea dinamică** dintre **cititor, text și contextul în care se realizează lectura**. Activitățile de stimulare a lecturii în învățământul primar sunt atât *activități curriculare*, cât și *complementare și extracurriculare*, al căror numitor comun este scopul vizat de a dezvolta *atitudini pozitive față de lectură, curiozitate și interes pentru lectură*.

Pentru a obține impactul dorit, activitățile de stimulare a lecturii trebuie să se constituie într-un *demers coerent*, preferabil la nivelul întregii școli, proiectat, organizat și derulat cu multă grijă față de toți elevii vizați, astfel încât fiecăruia să i se pună la dispoziție lecturi captivante, pe suporturi variate, atractive, la nivelul adecvat de complexitate și acoperind o gamă largă de teme dintre care elevii să poată opta pentru ceea ce îi atrage mai mult.

Un rol deosebit de important în activitățile de stimulare a lecturii îl au nu doar materialele, ci și abordarea didactică. Este binecunoscut faptul că interesul pentru lectură al elevilor crește atunci când ei sunt stimulați să exprime păreri personale asupra lecturilor și să interacționeze între ei pe marginea temelor parcurse. Accentul în aceste demersuri didactice trebuie pus pe facilitarea construirii de sensuri proprii, deoarece a „îmbunătăți randamentul calitativ al comprehensiunii, a crește abilitatea abordării plurale a textelor înseamnă a înmulți șansele individului de a se înțelege pe sine și de a-i înțelege pe alții” (Paul Cornea, 1988).

METODOLOGIA PRIVIND ORGANIZAREA ACTIVITĂȚILOR DE STIMULARE A LECTURII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR – SCURTĂ PREZENTARE

Activitățile de stimulare a lecturii în învățământul primar vor fi pilotate, monitorizate și evaluate în cadrul proiectului în optzeci de instituții de învățământ în județele Alba, Călărași, Constanța, Dâmbovița, Galați, Harghita, Ilfov, Maramureș, Sibiu și Suceava, în decursul anului școlar 2011-2012. Învățătorii, institutorii, directorii acestor unități de învățământ, precum și inspectorii de specialitate pentru învățământul primar din județele vizate vor beneficia de formare continuă relevantă pentru desfășurarea activităților de stimulare a lecturii.

Activitățile de încurajare a lecturii și de dezvoltare a competențelor de citit pot fi concepute sub formă de proiect de sine stătător. Ele se pot organiza în spațiile din propria unitate școlară (săli de clasă, biblioteci școlare, centre de documentare și informare, laboratoare de informatică etc.), precum și în palate ale copiilor, cluburi școlare sau în alte spații puse la dispoziție de către autoritățile locale sau de către organizațiile neguvernamentale interesate, în condițiile respectării prevederilor legale în vigoare referitoare la spațiile destinate copiilor. Unitățile de învățământ pot încheia acorduri de parteneriat pentru susținerea activităților de stimulare a lecturii cu instituții sau organizații relevante. De asemenea, organizatorii activităților de stimulare a lecturii pot implica scriitori, jurnaliști, ilustratori, tipografi, editori, bibliotecari, părinți etc. în desfășurarea activităților de stimulare a lecturii.

În cazul în care activitatea de stimulare a lecturii se desfășoară ca parte a programului *școala după școală* în cadrul activităților tematice / tip atelier, ea va fi cuprinsă în oferta specifică elaborată de către Consiliul de administrație al unității de învățământ.

Monitorizarea și evaluarea activităților din etapa de pilotare a programului integrat de stimulare a lecturii (care cuprinde atât activități specifice proiectate la nivelul clasei de elevi sau al școlii, cât și materiale de lectură și demersuri inovatoare oferite în cadrul proiectului) se va realiza de către echipa de implementare a proiectului "Dezvoltarea competențelor cheie – premisă a incluziunii sociale", cuprinzând experți din partea tuturor partenerilor de proiect, pe baza unei metodologii specifice. Inspectoratele școlare județene partenere în implementarea acestui proiect, prin inspectorii școlari pentru învățământul primar, au rolul de a promova și susține activitățile de stimulare a lecturii în învățământul primar și de a populariza rezultatele și beneficiile acestora la nivelul instituțiilor școlare, autorităților publice locale și al altor parteneri sociali.

